

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Січень 2024 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 52
Департамент статистики та звітності

Головне

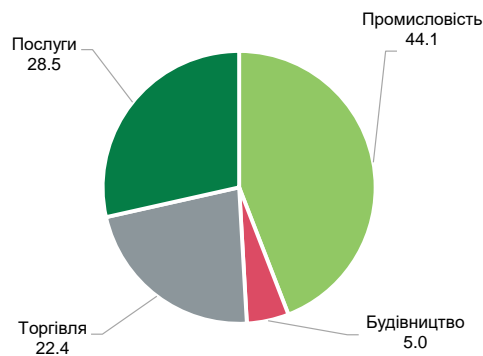
Бізнес погіршив оцінки своєї економічної діяльності в найближчій перспективі. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у січні знизився до 41.0 (у грудні – 45.7).

- Посилення інтенсивності бойових дій, невизначеність щодо строків та обсягів надання зовнішньої фінансової допомоги, блокада західних кордонів, зростання виробничих витрат на посилення кіберзахисту, брак кваліфікованих кадрів, а також сезонне послаблення економічної діяльності на початку року сприяли погіршенню оцінок ділової активності підприємств усіх секторів, що беруть участь у щомісячних опитуваннях.
- Респонденти налаштовані на подальше зменшення обсягів нових замовлень на продукцію, у тому числі експортних, запасів сировини та матеріалів, обсягів будівництва та нових замовлень на будівництво/послуги, обсягу товарообороту та обсягу закупівлі товарів для продажу.
- На тлі посилення очікувань щодо прискорення темпів зростання закупівельних цін, підприємства всіх ВЕД прогнозують здорожчання цін/тарифів на власну продукцію/послуги.
- Оцінки щодо зайнятості погіршилися. Керівники підприємств усіх секторів очікують на скорочення загальної чисельності працівників, найсуттєвіше – у будівництві.

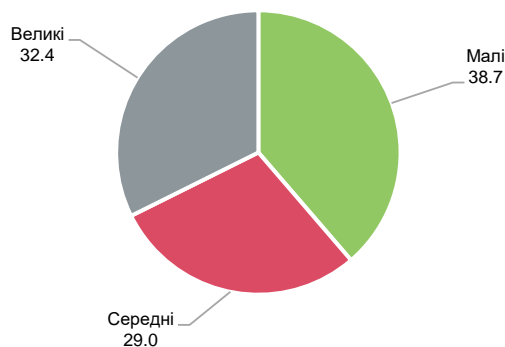
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

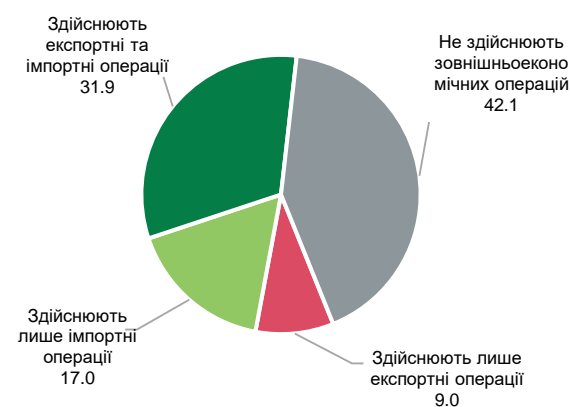
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

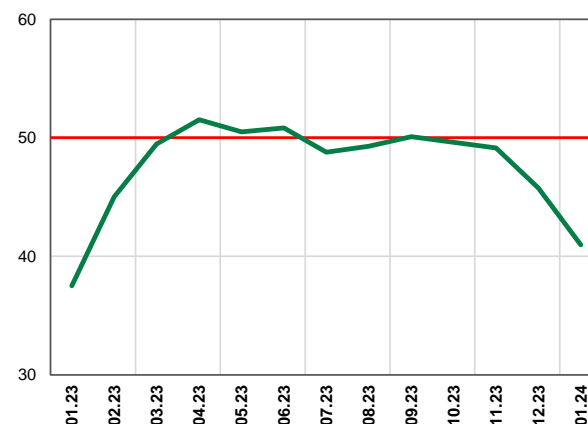
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 04 – 23 січня 2024 року
- Опитано всього: 442 підприємства
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у січні порівняно з груднем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІЮДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Грудень 2023	Січень 2024	Зміна м/м
Промисловість	35.2	46.9	43.7	-3.2
Будівництво	2.8	42.1	31.9	-10.1
Торгівля	26.0	46.9	38.9	-8.0
Послуги	36.0	44.0	40.4	-3.5
Загалом	100.0	ІЮДА (в цілому по Україні)		
		45.7	41.0	-4.8

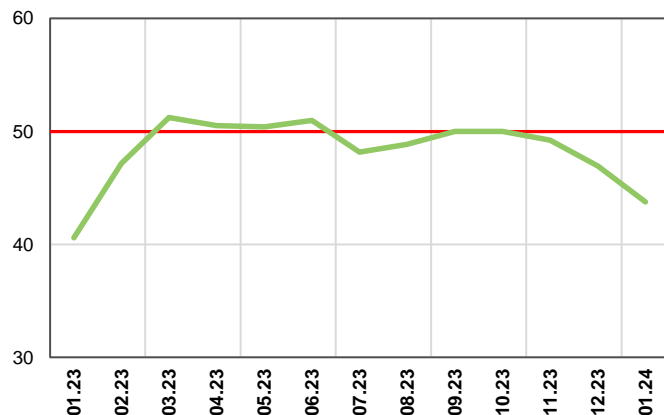
Індекс очікування ділової активності

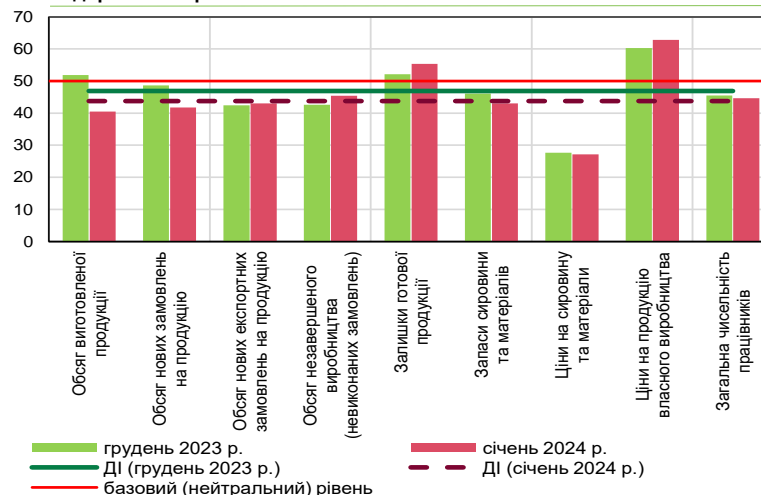
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

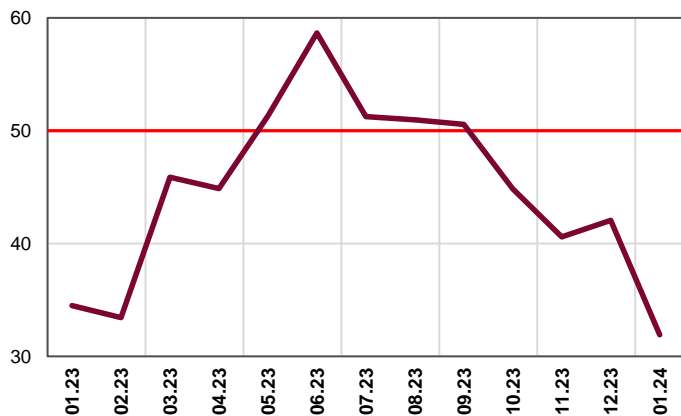
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств промисловості

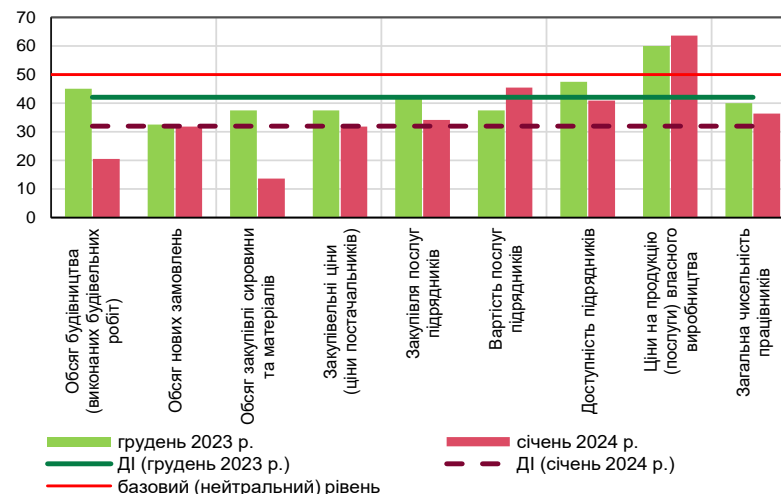
- Зростання тиску з боку виробничих витрат та логістичні труднощі з перетином західного кордону **посилили песимістичні очікування підприємств промисловості у січні: ДІ сектору знизився до 43.7** (у грудні – 46.9).
- Суттєво **погіршились оцінки щодо обсягів виготовленої продукції та обсягів нових замовлень на продукцію**: ДІ – 40.5 та 41.8 відповідно (у грудні – 51.8 та 48.7 відповідно). Також прогнозується подальше зменшення запасів сировини та матеріалів: ДІ – 43.1 (у грудні – 46.1 відповідно).
- Зберігаються негативні очікування щодо обсягів нових експортних замовлень на продукцію та обсягів незавершеного виробництва: ДІ – 43.1 та 45.4 відповідно (у грудні – 42.5 та 42.6 відповідно).
- Посилилися негативні оцінки щодо залишків готової продукції: ДІ – 55.4 (у грудні – 52.1).
- На тлі стійких очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали, респонденти галузі прогнозують подальше підвищення цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 27.2 та 62.8 відповідно (у грудні – 27.6 та 60.3 відповідно).
- **Песимістичні оцінки щодо загальної чисельності працівників посилилися**: ДІ сектору знизився до 44.6 (у грудні – 45.5).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

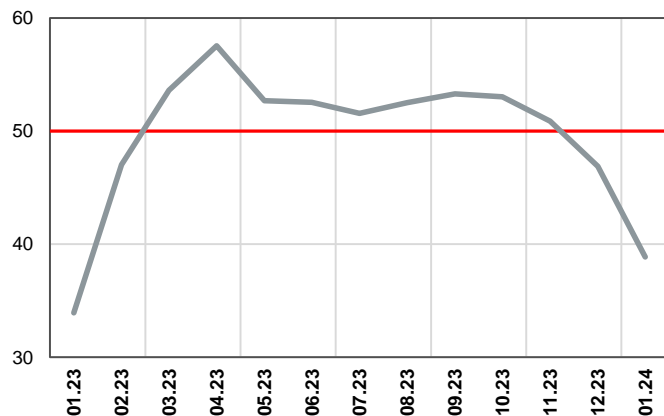
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств будівництва

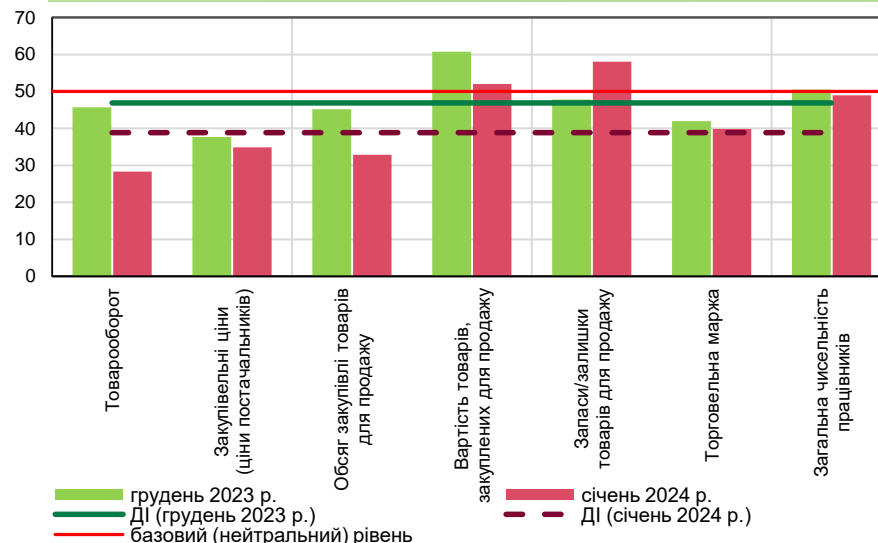
- На тлі інтенсивних бойових дій, дефіциту кваліфікованих кадрів, а також сезонного фактору респонденти сектору будівництва **найпесимістичніше** серед інших секторів економіки **оцінили свою діяльність** у січні: **ДІ знизився до 31.9** (у грудні – 42.1), що є найнижчим значенням із травня 2020 року.
- Суттєво погіршились очікування щодо обсягів будівництва, обсягів нових замовлень, а також обсягів закупівлі сировини та матеріалів: ДІ показників відповідно знизилися до 20.5, 31.8 та 13.6 відповідно (у грудні – 45.0, 32.5 та 37.5 відповідно).
- Попри сповільнення очікувань темпів росту вартості послуг підрядників будівельники налаштовані на подальше зменшення обсягів закупівлі їхніх послуг: ДІ – 45.5 і 34.1 відповідно (у грудні – 37.5 та 42.5 відповідно). Водночас посилилися песимістичні оцінки щодо доступності підрядників: ДІ – 40.9 (у грудні – 47.5).
- На тлі посилення очікувань щодо зростання закупівельних цін посилилися оцінки щодо здорожчання продукції (послуг) власного виробництва: ДІ – 31.8 і 63.6 відповідно (у грудні – 37.5 і 60.0 відповідно).
- Погіршення ділової активності будівельних підприємств визначало подальше скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 36.4 (у грудні – 40.0).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

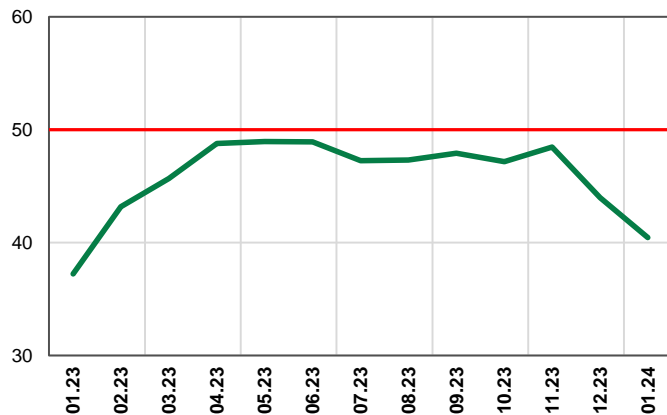
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств торгівлі

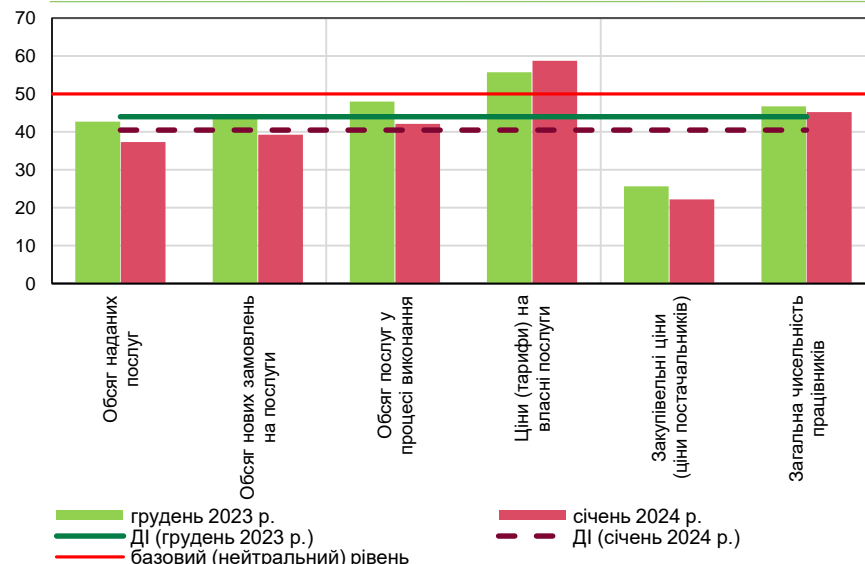
- Підприємства торгівлі другий місяць поспіль прогнозують погіршення оцінок щодо своїх економічних результатів на тлі подорожчання імпорту через блокування західних кордонів, високі ціни на пальне та сповільнення попиту. ДІ сектору **знизився до 38.9** (у грудні – 46.9).
- Найпесимістичніше респонденти налаштовані щодо обсягів товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ показників 28.3 та 32.8 відповідно (у грудні – 45.7 і 45.2 відповідно). Одночасно очікувалося значне зростання запасів/залишків товарів для продажу: ДІ – 58.1 (у грудні – 47.8 відповідно).
- Суттєво пом'якшилися оцінки щодо збільшення вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 52.0 (у грудні – 60.8).
- Прогнозується подальше зростання цін постачальників: ДІ – 34.8 (у грудні – 37.6). Водночас респонденти налаштовані на подальше зниження торговельної маржі: ДІ – 39.9 (у грудні – 41.9).
- На відміну від попереднього місяця керівники сектору налаштовані на незначне скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 49.0 (у грудні – 50.5).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг **посилили негативні оцінки щодо своїх економічних перспектив, зважаючи на зниження попиту через підвищення власних тарифів, зокрема на кіберзахист, а також безпекові ризики: ДІ сектору знизився до 40.4** (у грудні – 44.0).
- Респонденти очікували на подальше зменшення обсягів наданих послуг, обсягів нових замовлень, а також обсягів послуг у процесі виконання: ДІ – 37.3, 39.3 та 42.1 відповідно (у грудні – 42.7, 43.5 та 48.0 відповідно).
- На тлі посилення настроїв щодо здорожчання закупівельних цін, прогнозується подальше зростання цін (тарифів) на власні послуги: ДІ – 22.2 і 58.7 відповідно (у грудні – 25.6 і 55.7 відповідно).
- Зберігаються песимістичні очікування щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 45.2 (у грудні – 46.7).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у січні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	19	43	38
Обсяг нових замовлень на продукцію	19	46	35
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	19	49	32
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	10	71	19
Залишки готової продукції	14	62	25
Запаси сировини та матеріалів	16	53	30
Ціни на сировину та матеріали	48	50	2
Ціни на продукцію власного виробництва	29	68	3
Загальна чисельність працівників	4	81	15

Дані опитування підприємств будівництва у січні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	5	32	64
Обсяг нових замовлень	9	45	45
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	0	27	73
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	45	45	9
Закупівля послуг підрядників	5	59	36
Вартість послуг підрядників*	27	55	18
Доступність підрядників	0	82	18
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	32	64	5
Загальна чисельність працівників	5	64	32

Дані опитування підприємств торгівлі у січні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	8	40	52
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	34	62	4
Обсяг закупівлі товарів для продажу	11	43	45
Вартість товарів, закуплених для продажу	25	54	21
Запаси / залишки товарів для продажу*	16	52	32
Торговельна маржа	5	70	25
Загальна чисельність працівників	5	88	7

Дані опитування підприємств сфери послуг у січні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	11	52	37
Обсяг нових замовлень на послуги	13	52	35
Обсяг послуг у процесі виконання	12	60	28
Ціни (тарифи) на власні послуги	22	73	5
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	56	44	0
Загальна чисельність працівників	6	79	15

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)